

101. Een zeer oog kan geen licht verdragen.
 1388. Een schurftig paard vreest de roskam.
 1389. Het hangen gaat voor het worpen.
 Om het kwaad te ontgaan, moet men de oorzaak ervan vermijden.
 356. Al etende krijgt men honger.
 Wanneer men eenmaal tot kwaad vervalt, zal men steeds dieper vallen; ook : hoe meer men heeft, hoe meer men hebben wil.
 1390. Het is kwaad krom hout recht te maken.
 Het is moeilijk slechte mensen goed te maken.
Ook :
 1391. Van een krom hout kwam nooit rechte staak.
 1392. 't Is moeilijk kromhouten rechten.
 1097. Van grof laken kan men geen fraai kleed maken.
 1393. Slechte mensen worden door reizen niet beter.
 1394. Moren wast men niet.
 1395. Bij het kleine begint men, bij het grote houdt men op.
 Van kleine misdaden gaat men tot grotere over; daarom wacht u voor de eerste misstap.
Ook :
 1396. Van het kleine komt men tot het grote.
 1397. Van een kluitje komt men tot een turfje.
 695. Op een harde knoest past een scherpe beitel.
 Tegen ingewortelde ondeugden moet men strenge middelen gebruiken; ook : als het nodig is, moet men krasse maatregelen weten te nemen.
Ook :
 696. Op een ruwe kwast past een scherpe bijl.
 528. Tot vlees van honden tanden van doggen.
 1398. Voor een harde weer moet men zijn zaag goed vijlen.
 1399. Moord blijft niet ongewroken.
 De boze vindt zijn straf.
 1400. Het oorkussen van de boze is bezet met doornen.
 De boze vindt zijn straf, o. a. door gewetenswroeging.
 1401. Men vindt overal valse munt.
 Men vindt overal slechte mensen.
 1402. Die een padde het hoofd afbijt, die trooste zich het venijn.
 Wie een slechte of verkeerde daad begaat, moet er ook de onaangename gevolgen van dragen.
z. b. : 2299.
 1403. Die een steen naar de hemel werpt, krijgt die zelf op het hoofd.
 Alles wordt vroeg of laat gestraft; ook : wanneer men hogeren of machtigeren bespot of verguist, haalt men zich zelf slechts schande op de hals.
z. b. : 27.
 1404. Die twist zaait, zal tweedracht maaien.
 Alle kwaad wordt gestraft.
 1405. Na de val de buil.
 De straf volgt op de zonde.
 1406. De vogel piept te laat, als hij in de strik zit.
 Meestal komt het berouw pas na de zonde; daarom moet men van te voren de gevolgen van zijn daden overwegen.
 1407. De tranen baten de dode niet.
 Het berouw komt te laat als het kwaad bedreven is.

1408. Met een pond verdriet kunt ge geen ons schuld betalen.
 Het berouw komt steeds te laat.
Vg. : 1359.
 1409. De grievende volgt de grap.
 Het berouw volgt op de zonde; dus : verzint eer gij begint.
 1410. Voor gedaan en na bedacht, heeft menigeen in 't leed gebracht.
 Het berouw komt doorgaans te laat.
 1411. Niet meer doen is het beste berouw.
 Over een begane fout kan men het best zijn spijt tonen, door er niet meer in te hervallen.
 1412. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.
 Het is beter tijdig op de goede weg terug te keren (zijn fout te erkennen), dan in de boosheid te blijven volharden.

IEDER HEEFT GEBREKEN.

1413. Geen goud zonder schuim.
 Niemand is zonder gebreken.
Ook :
 485. Alle graan heeft zijn zemelen.
 1414. Geen koren zonder kaf.
 1415. Geen kriecken zonder stenen.
 1416. Er is geen lucht zonder wolken.
 1417. Mensen zijn geen engelen.
 1418. Geen pad zonder modder.
 523. Geen vlees zonder benen.
 1419. Men ziet zelfs vlekken in de zon.
 1420. Daar is geen weg zo effen, of er is we een slag in.
 543. Geen wijn zonder droesem.
 1421. Onder de huik schuilen de voddens.
 Gebreken worden zoveel mogelijk verborgen.
 (huik : lange kapmantel).
 1422. De ene ezel heet (altijd) de andere langoor (of : een lastdrager).
 Men verwijt een ander wegens gebreken, die men zelf heeft.
Ook :
 253. Gemeenlijk laakt de gek in anderen zijn eigen dwaasheden.
 1423. De ene hond verwijt de andere, dat hij vlooiën heeft.
 1424. De ketel gekt met de pot.
 1059. De oven verwijt de schoorsteen, dat hij zwart is.
 1020. De pot verwijt de ketel, dat hij zwart is.
 478. Waar de taart verbrand is, strooit men de meeste suiker.
 Fouten en gebreken tracht men zoveel mogelijk te verbergen.
Ook :
 479. Op een verbrande vlaai strooit men suiker.
 1425. Elk heeft genoeg in zijn eigen hof te wieden.
 Denk eerst aan uw eigen fouten en gebreken, alvorens over die van anderen te spreken.
 1426. Een mens is zijn eigen maker niet.
 Ieder mens heeft zijn gebreken, maar men moet met anderzins gebreken niet spotten.

Spreekwoorden

DE MENS

J. CAUBERGHE

J. CAUBERGHE

nederlandse taalschat

NEDERLANDSE TAALSCHAT

SPREEKWOORDEN
SPREEKWIJZEN
SYNONIEMEN
CITATEN

BREPOLS

BREPOLS

